

## 175/2012 ΣΤΕ ( 589839)

(Α΄ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΝΟΜΟΣ) Δάση. Κάθε αποψιλούμενη δασική έκταση κηρύσσεται υποχρεωτικώς αναδασωτέα, ανεξαρτήτως του χρόνου καταστροφής ή αποψίλωσης. Συνταγματικότητα του εδ. β΄ της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 998/1979. Εκτάσεις που νομίμως έχουν απολέσει τον δασικό τους χαρακτήρα πριν από την 11/6/1975, με βάση διοικητικές πράξεις, δεν είναι δυνατόν να χαρακτηρισθούν ως δασικές ή να κηρυχθούν αναδασωτέες. Εξουσίες του Δασάρχη, κατά τη διαδικασία χαρακτηρισμού, αναλόγως αν η έκταση είχε ή όχι προηγουμένως κηρυχθεί αναδασωτέα. Νομίμως κινήθηκε η διαδικασία κηρύξεως της επίμαχης έκτασης ως αναδασωτέας από τον οικείο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και δεν απαιτείτο ως ουσιώδης τύπος της διαδικασίας κλήση του ενδιαφερομένου σε ακρόαση. Δεν ήταν αναγκαίο για την πληρότητα της αιτιολογίας της προσβαλλομένης πράξεως να βεβαιώνεται ειδικώς η συνδρομή των στοιχείων της παραγωγής προϊόντων από τα υφιστάμενα ξυλώδη φυτά, της συμβολής στη φυσική και βιολογική ισορροπία και της εξυπηρετήσεως της διαβίωσης του ανθρώπου στο φυσικό περιβάλλον. Δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 46 παρ. 10 του ν.δ. 2501/1953. Απορρίπτεται η αίτηση ακύρωσης.

Αριθμός 175/2012

### ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΤΜΗΜΑ Ε΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 21 Οκτωβρίου 2009, με την εξής σύνθεση: Αγγ. Θεοφιλοπούλου, Σύμβουλος της Επικρατείας, Προεδρεύουσα, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Τμήματος και του αναπληρωτή του Αντιπροέδρου, που είχαν κώλυμα, Μ.-Ελ. Κωνσταντινίδου, Μ. Γκορτζολίδου, Σύμβουλοι, Όλ. Παπαδοπούλου, Χρ. Λιάκουρας, Πάρεδροι. Γραμματέας η Π. Μερτζανάκη.

Για να δικάσει την από 26 Απριλίου 2004 αίτηση:

των: 1. ...., κατοίκου εν ζωή Βαρνάβα Αττικής (..... ..), ο οποίος απεβίωσε και τη δίκη συνεχίζουν οι νόμιμοι κληρονόμοι του: α) ..... και β) ..... (2ος αιτών) και 2. ...., κατοίκου Βαρνάβα Αττικής (.....), οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Γεώργιο Κουκοδήμο (Α.Μ. 6333), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, κατά του Υπουργού Γεωργίας και ήδη Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ο οποίος παρέστη με τη Σοφία Διαμαντοπούλου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 2189/20.5.2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής περί κηρύξεως αναδασωτέας εκτάσεως 2.350 μ2 στη θέση «Χερόμες» της περιφέρειας της Κοινότητας Βαρνάβα Αττικής. Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της εισηγήτριας, Παρέδρου Όλ. Παπαδοπούλου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο των συνεχιζόντων τη δίκη κληρονόμων του αποβιώσαντος αιτούντος και ως πληρεξούσιο του δεύτερου αιτούντος, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους

ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου κ α ι

Α φ ο ύ μ ε λ έ τ η σ ε τ α σ χ ε τ ι κ ά έ γ γ ρ α φ α Σ κ έ φ θ η κ ε κ α τ ά τ ο Ν ό μ ο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (υπ' αριθμ. 1370284/2004 και 1832016/2004 έντυπα γραμμάτια παραβόλου).

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται, εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτός, η ακύρωση της υπ' αριθμ. 2189/20.5.2003 αποφάσεως του Γενικού Γραμματέως Περιφέρειας Αττικής (Α' 641), με την οποία κηρύχθηκε αναδασωτέα έκταση εμβαδού 2.350,00 τμ, φερόμενη ως δημόσια δασική, στη θέση «ΧΕΡΟΜΕΣ» περιφέρειας της Κοινότητας Βαρνάβα Νομού Αττικής.

3. Επειδή, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα στο Δικαστήριο στοιχεία, ο πρώτος από τους αιτούντες, ....., απεβίωσε την 4.9.2004, ήτοι μετά την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως και προ της συζητήσεως της υποθέσεως (βλ. σχετικώς το 11/2004 απόσπασμα ληξιαρχικής πράξεως θανάτου του Ληξιάρχου της Κοινότητας Βαρνάβα Αττικής). Συνεπώς, νομίμως συνεχίζουν τη δίκη οι ....., τέκνα του πρώτου αιτούντος (βλ. σχετικώς το πιστοποιητικό πλησιεστέρων συγγενών του Προέδρου της Κοινότητας Βαρνάβα Αττικής).

4. Επειδή, το άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος ορίζει ότι «Δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που με άλλο τρόπο αποψιλώθηκαν ή αποψιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 38 παρ. 1 του ν. 998/1989 (Α' 289), «Κηρύσσονται υποχρεωτικώς ως αναδασωτέα τα δάση και αι δασικά εκτάσεις, ανεξαρτήτως της ειδικότερας κατηγορίας αυτών ή της θέσεως εις ην ευρίσκονται, εφ' όσον ταύτα καταστρέφονται ή αποψιλούνται συνεπεία πυρκαϊάς ή παρανόμου υλοτομίας αυτών. Η αυτή υποχρέωσις υφίσταται και δια τα εκ των ως άνω αιτίων καταστραφέντα ή αποψιλωθέντα δάση και δασικά εκτάσεις, ανεξαρτήτως του χρόνου της καταστροφής ή της αποψιλώσεως τούτων, εφόσον, μέχρι της 11ης Ιουνίου 1975, δεν είχαν χρησιμοποιηθεί δι' έτερον σκοπόν, ώστε να καθίσταται αδύνατος η ανατροπή της εκ της χρησιμοποιήσεως ταύτης δημιουργηθείσης καταστάσεως ...», ενώ, κατά το άρθρο 41 παρ. 1 του ίδιου νόμου, «η κήρυξις εκτάσεων ως αναδασωτέων ενεργείται δι' αποφάσεως του οικείου νομάρχου [ήδη του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, βλ. άρθρα 3 παρ. 1 του ν. 2218/1994 (Α' 90), άρθρα 4 παρ. 6 και 6 παρ. 7 του ν. 2240/1994 (Α' 153), άρθρα 14 παρ. 1 και 2 και 15 του ν. 2399/1996 (Α' 90)], καθοριζούσης σαφώς τα όρια της εκτάσεως η οποία κηρύσσεται αναδασωτέα και συνοδευομένης υποχρεωτικώς υπό σχεδιαγράμματος, το οποίον δημοσιεύεται εν φωτοσμικρύνσει μετά της αποφάσεως εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως». Σύμφωνα δε με την παρ. 3 του ως άνω άρθρου 41, «Ειδικώς προκειμένου περί κηρύξεως εκτάσεων ως αναδασωτέων ένεκα μερικής ή ολικής καταστροφής δάσους ή δασικής εκτάσεως εκ πυρκαϊάς ή άλλης αιτίας εκ των εν άρθρω 38 παρ. 1 αναφερομένων, η κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου απόφασις [...]

εκδίδεται μετά εισήγησιν της αρμοδίας δασικής υπηρεσίας, υποχρεωτικώς εντός τριών μηνών [ήδη, δύο μηνών κατ' άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 2040/1992 (Α' 70)] από της καταστολής της πυρκαϊάς ή της διαπιστώσεως της εξ άλλης αιτίας καταστροφής ...».

5. Επειδή, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, κάθε αποψιλούμενη δασική έκταση, δημόσια ή ιδιωτική, κηρύσσεται υποχρεωτικώς αναδασωτέα με μόνη την αντικειμενική διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων που προβλέπει η ως άνω συνταγματική διάταξη. Η απόφαση περί αναδασώσεως πρέπει, όμως, να αιτιολογείται πλήρως ως προς το χαρακτηρισμό της εκτάσεως ως δάσους ή δασικής εκτάσεως, η δε αιτιολογία μπορεί να συμπληρώνεται και από τα λοιπά στοιχεία του φακέλου. Περαιτέρω, το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 998/1979 ορίζει ότι η υποχρέωση για την κήρυξη ως αναδασωτέας της καταστραφείσης δασικής εκτάσεως υφίσταται και για δάση και δασικές εκτάσεις καταστραφέντα ή αποψιλωθέντα προ της 11ης Ιουνίου 1975, ανεξαρτήτως του χρόνου καταστροφής ή αποψιλώσεώς τους, εφόσον μέχρι την 11η Ιουνίου 1975 δεν είχαν χρησιμοποιηθεί για άλλο σκοπό, ώστε να καθίσταται αδύνατη η ανατροπή της καταστάσεως που έχει δημιουργηθεί από αυτή τη χρησιμοποίηση. Όπως έχει κριθεί, η διάταξη αυτή, κατά το μέρος που εξαιρεί από την υποχρέωση αναδασώσεως εκτάσεις, οι οποίες είχαν χρησιμοποιηθεί παρανόμως πριν από την 11η Ιουνίου 1975, κατά τρόπο ώστε να καθίσταται αδύνατη η ανατροπή της δημιουργηθείσης πραγματικής καταστάσεως, αντίκειται στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος, που δεν επιτρέπει στο νομοθέτη να θεσπίζει χρονικούς ή άλλους περιορισμούς ή εξαιρέσεις στην υποχρέωση αναδασώσεως καταστραφέντος δάσους ή δασικής εκτάσεως. Εάν όμως το δάσος ή η δασική έκταση είχαν απολέσει τον δασικό τους χαρακτήρα, όχι κατόπιν αυθαίρετης και παράνομης ανθρώπινης ενέργειας, αλλά για κάποια νόμιμη αιτία, τότε δεν είναι δυνατή η ανατροπή της νομίμως δημιουργηθείσης πραγματικής καταστάσεως, υπό την έννοια δε αυτή, η διάταξη του άρθρου 38 παρ. 1 δεν αντίκειται στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος. Ως εκ τούτου εκτάσεις, οι οποίες νομίμως έχουν απολέσει τον δασικό τους χαρακτήρα πριν από την 11η Ιουνίου 1975, με βάση διοικητικές πράξεις, δεν είναι δυνατόν να χαρακτηρισθούν, κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/197, ως δάση ή δασικές εκτάσεις ή να κηρυχθούν αναδασωτέες (βλ. ΣΕ 2257/2002 επτ. κ.ά.).

6. Επειδή, εξ άλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 10 παρ. 3, 11 παρ. 1, 12 παρ. 1, 2, 4, 5 και 7, 13 παρ. 1 και 3, 14 και 41 του ν. 998/1979, καθώς και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 2 του π.δ. 1141/1980 (Α' 288), προκύπτει ότι η διαδικασία προσωρινής επιλύσεως αμφισβητήσεων για το χαρακτήρα εκτάσεως ως δάσους (ή δασικής εκτάσεως) ή μη, η οποία ενεργείται από τον οικείο Δασάρχη, και η διαδικασία κηρύξεως εκτάσεως ως αναδασωτέας, η οποία ενεργείται από τον οικείο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, είναι διαδικασίες, κατ' αρχήν, διακεκριμένες μεταξύ τους. Ειδικότερα, η κήρυξη εκτάσεως ως αναδασωτέας επιβάλλεται, κατά το Σύνταγμα και το νόμο, υποχρεωτικώς, με σκοπό να ανακτήσει η συγκεκριμένη έκταση τον χαρακτήρα της ως δάσους ή δασικής εκτάσεως, τον οποίο απώλεσε για έναν από τους λόγους που μνημονεύονται στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος. Πρόκειται, δηλαδή, για διαδικασία αποκαταστάσεως ή ανακτήσεως φυσικού κεφαλαίου που καταστράφηκε, ήτοι του δασικού οικοσυστήματος, η οποία διακρίνεται σαφώς από τη διαδικασία έγκυρης διαπιστώσεως ότι ορισμένη έκταση αποτελεί ή όχι δασικό οικοσύστημα. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 998/1979, το αρμόδιο όργανο προβαίνει, και μάλιστα προσωρινά, μέχρι να καταρτισθεί δασολόγιο, στην διαπίστωση εάν μία

έκταση αποτελεί ή όχι, κατά τον χρόνο ασκήσεως της αρμοδιότητάς του, δασικό οικοσύστημα, προκειμένου να παρασχεθεί η κατά το Σύνταγμα οφειλόμενη στην έκταση αυτή προστασία. Επομένως, εάν ο Δασάρχης, ασκώντας την κατά το άρθρο 14 του ν. 998/1979 αρμοδιότητά του, διαπιστώσει ότι μία έκταση, η οποία είχε κατά το παρελθόν δασικό χαρακτήρα, τον έχει απολέσει για κάποιον από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος και στο άρθρο 38 του ν. 998/1979, οφείλει να απόσχει του χαρακτηρισμού και να παραπέμψει την υπόθεση στο αρμόδιο για την κήρυξη αυτής ως αναδασωτέας όργανο, δηλαδή στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 998/1979. Αντιστρόφως, εάν έχει προηγηθεί η κήρυξη εκτάσεως ως αναδασωτέας, δηλαδή ως καταστραφέντος δασικού οικοσυστήματος το οποίο χρήζει αποκαταστάσεως, δεν υπάρχει πλέον έδαφος χαρακτηρισμού της εκτάσεως ως δασικής ή μη. Τα όργανα του άρθρου 14 του ν. 998/1979, δεσμευόμενα από την μη ελεγχόμενη παρεμπιπτόντως πράξη αναδασώσεως, οφείλουν είτε να απόσχουν από την έκδοση πράξεως χαρακτηρισμού, είτε να περιορισθούν απλώς στη διαπίστωση ότι η συγκεκριμένη έκταση έχει κηρυχθεί αναδασωτέα και, εκ του λόγου αυτού, αποτελεί δασική έκταση (βλ. ΣΕ 3448/2007 επτ., πρβλ. 838/2002 επτ., 4418/2009).

7. Επειδή, εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Ο πρώτος από τους αιτούντες, με αίτησή του κατατεθείσα στο Δασαρχείο Καπανδριτίου την 31.1.2003, ζήτησε να εκδοθεί πράξη χαρακτηρισμού για έκταση εμβαδού 5.116,00 τμ, στη θέση «ΧΕΡΟΜΕΣ» της Κοινότητας Βαρνάβα. Επί του ανωτέρω αιτήματος εκδόθηκε, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 14 του ν. 998/1979, η 2568/4.4.2003 πράξη του Δασάρχη Καπανδριτίου. Με την πράξη αυτή, ευρύτερη έκταση, συνολικού εμβαδού 16.250,00 τμ, στην ως άνω θέση χαρακτηρίστηκε ως γεωργικώς καλλιεργούμενη, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 6 (α) του ν. 998/1979, αφού ελήφθησαν υπόψη η από 4.4.2003 φωτοερμηνεία αεροφωτογραφιών των ετών 1937, 1938, 1945, 1962 και 1978, καθώς και οι διαπιστώσεις διενεργηθείσας αυτοψίας. Όπως βεβαιώνεται στο 5405/3.8.2004 έγγραφο του Δασάρχη Καπανδριτίου, ένα τμήμα της ανωτέρω εκτάσεως εμβαδού 5.116,00 τμ, συγκεκριμένα δε το εμφανιζόμενο στο συνοδεύον το έγγραφο αυτό διάγραμμα με τα στοιχεία Α, Β, Θ, Η, Ζ, Ε, Α τμήμα, εμβαδού 2.766,00 τμ, περιλαμβάνεται στην ευρύτερη έκταση που χαρακτηρίστηκε ως γεωργική με την προαναφερθείσα 2568/4.4.2003 πράξη. Για το υπόλοιπο τμήμα της εκτάσεως εμβαδού 5.116,00 τμ, για την οποία είχε υποβληθεί, κατά τα προεκτεθέντα, το αίτημα εκδόσεως πράξεως χαρακτηρισμού, κινήθηκε η διαδικασία κηρύξεως αναδασώσεως, με την αιτιολογία ότι το τμήμα αυτό, εμβαδού 2.350,00 τμ, εκχερσώθηκε παρανόμως μεταξύ των ετών 1938-1945. Ειδικότερα, σύμφωνα με την από 4.3.2003 έκθεση αυτοψίας και φωτοερμηνείας Α/Φ του Δασολόγου του Δασαρχείου Καπανδριτίου ....., το εν λόγω τμήμα στις Α/Φ των ετών 1937 και 1938 εμφανίζεται καλυπτόμενο, στο σύνολό του, από δάσος αειφύλλων- πλατυφύλλων, σε ποσοστό 60%, χωρίς ίχνη καλλιέργειας, ενώ στις μεταγενέστερες Α/Φ των ετών 1945, 1962 και 1978 εμφανίζεται, στο σύνολό της, εκχερσωμένη, σήμερα δε εξακολουθεί να είναι εκχερσωμένη και φέρει διάσπαρτες ελιές μέσης ηλικίας. Στην ίδια έκθεση αναφέρεται ότι η επίδικη έκταση συνορεύει βορείως εν μέρει με αγροτική έκταση και εν μέρει με δάσος αειφύλλων- πλατυφύλλων, ανατολικά με δασωμένο πρηνές ρέμματος, νοτίως με δάσος αειφύλλων- πλατυφύλλων και δυτικά με αγροτική έκταση. Ενόψει των διαπιστώσεων αυτών, ο Δασάρχης Καπανδριτίου με την 2567/4.4.2003 πράξη του πρότεινε να κηρυχθεί η επίδικη έκταση, εμβαδού 2.350,00 τμ, ως αναδασωτέα. Ακολούθως εκδόθηκε η προσβαλλόμενη υπ' αριθμ. 2189/20.5.2003 απόφαση του Γενικού Γραμματέως Περιφέρειας Αττικής (Δ' 641), με την οποία η έκταση αυτή

κηρύχθηκε αναδασωτέα, για τη διατήρηση του δασικού της χαρακτήρα, τον αποκλεισμό της διαθέσεώς της για άλλη χρήση και την αποκατάσταση της δασικής βλαστήσεως που καταστράφηκε από παράνομη εκχέρσωση μεταξύ των ετών 1938-1945 (βλ. και την προαναφερθείσα 5405/3.8.2004 βεβαίωση του Δασάρχη Καπανδριτίου).

8. Επειδή, για την κήρυξη καταστραφείσης δασικής εκτάσεως ως αναδασωτέας, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων του Συντάγματος και του ν. 998/1979, δεν απαιτείται να έχει προηγουμένως καταρτισθεί δασολόγιο ή να έχει εκδοθεί σχετική πράξη χαρακτηρισμού, κατά την ενδικοφανή διαδικασία του άρθρου 14 του ν. 998/1979, καθόσον, όπως προεκτέθηκε, η διαδικασία της κηρύξεως εκτάσεως ως αναδασωτέας είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη της ενδικοφανούς αυτής διαδικασίας. Εάν δε ο Δασάρχης, ασκώντας την κατά το προαναφερθέν άρθρο 14 αρμοδιότητά του, διαπιστώσει ότι μία έκταση, η οποία είχε κατά το παρελθόν δασικό χαρακτήρα, τον έχει απολέσει για κάποιον από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 117 παρ. 3 του Συντάγματος και στο άρθρο 38 του ν. 998/1979, οφείλει να απόσχει του χαρακτηρισμού και να παραπέμψει την υπόθεση στο αρμόδιο για την κήρυξη αυτής ως αναδασωτέας όργανο, δηλαδή στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας. Εν προκειμένω, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην προηγούμενη σκέψη, κατά τη διαδικασία εκδόσεως της 2568/4.4.2003 πράξεως χαρακτηρισμού του Δασάρχη Καπανδριτίου, διαπιστώθηκε, βάσει ερμηνείας αεροφωτογραφιών, ότι η επίδικη έκταση, εμβαδού 2.350,00 τμ, είχε στο παρελθόν δασικό χαρακτήρα και εκχερσώθηκε μεταγενεστέρως. Συνεπώς, νομίμως κινήθηκε η διαδικασία κηρύξεώς της ως αναδασωτέας από τον οικείο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, ο δε περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως, ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι ακυρωτέα, λόγω ελλείψεως, ως προς την επίδικη έκταση, πράξεως χαρακτηρισμού, είναι απορριπτέος, ως αβάσιμος.

9. Επειδή, με το άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 2690/1999 (Α' 45), θεσπίζονται ειδικότερες ρυθμίσεις για την άσκηση του δικαιώματος ακρόασης, ώστε να εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις αποτελεσματικής εφαρμογής του άρθρου 20 παρ. 2 του Συντάγματος, χωρίς όμως να αποσκοπείται η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της συνταγματικής αυτής διατάξεως. Συνεπώς, κατά την έννοια των άρθρων 20 παρ. 2 του Συντάγματος και 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, η τήρηση του τύπου της προηγούμενης κλήσεως σε ακρόαση δεν απαιτείται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες λαμβάνεται δυσμενές για τον διοικούμενο διοικητικό μέτρο βάσει αντικειμενικών δεδομένων, μη συνδεδεμένων προς υποκειμενική συμπεριφορά του, όπως είναι η κήρυξη εκτάσεως ως αναδασωτέας, που διατάσσεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, αναγομένων στον χαρακτήρα της εκτάσεως ως δασικής και στο πραγματικό γεγονός της εκχερσώσεως ή πυρκαγιάς. Και ναι μεν η κήρυξη αυτή αποτελεί ενίοτε συνέπεια υπαίτιων ενεργειών του διοικουμένου, η υπαιτιότητά του όμως δεν είναι, κατά νόμον, κρίσιμο στοιχείο για την κήρυξη της αναδασώσεως, η οποία χωρεί βάσει του αντικειμενικού γεγονότος ότι κατεστράφη η φυόμενη στην έκταση δασική βλάστηση. Επομένως, πριν από την έκδοση της αποφάσεως, με την οποία η έκταση κηρύσσεται αναδασωτέα, δεν απαιτείται ως ουσιώδης τύπος της διαδικασίας κλήση του ενδιαφερομένου σε ακρόαση, είναι δε απορριπτέος ως αβάσιμος ο λόγος ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι παραβιάσθηκαν εν προκειμένω τα άρθρα 20 παρ. 2 του Συντάγματος και 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, διότι οι αιτούντες δεν κλήθηκαν σε ακρόαση (βλ. ΣΕ 1063/2008 κ.ά.).

10. Επειδή, κρίσιμη για την έννοια του δάσους και της δασικής εκτάσεως είναι η οργανική ενότητα της δασικής (δενδρώδους ή θαμνώδους) βλαστήσεως, η οποία προσδίδει στο δάσος την ιδιαίτερή του ταυτότητα ως δασικού οικοσυστήματος. Όταν υπάρχει η ενότητα αυτή, υφίσταται η αντικειμενική προϋπόθεση της έννοιας του δάσους ή της δασικής εκτάσεως, τεκμαίρεται δε ως αυτονόητη και αυταπόδεικτη η συνυπάρχουσα θεμελιώδης λειτουργία κάθε δασικού οικοσυστήματος, που συμβάλλει στην ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος, και δεν απαιτείται να βεβαιώνεται κάθε φορά ρητώς και ειδικώς, κατά το χαρακτηρισμό δάσους ή δασικής εκτάσεως ή κατά την κήρυξη της αναδασώσεως, η ανωτέρω λειτουργία του δασικού οικοσυστήματος. Επομένως, εφόσον, σύμφωνα με όσα αναφέρονται σε προηγούμενη σκέψη, διαπιστώθηκε ότι η πραγματική κατάσταση που υπήρχε στην επίδικη έκταση πριν την άνευ αδείας αποψίλωσή της συγκροτούσε την έννοια του δασικού οικοσυστήματος, δεν ήταν αναγκαίο για την πληρότητα της αιτιολογίας της προσβαλλομένης πράξεως να βεβαιώνεται ειδικώς η συνδρομή των πλεοναστικώς αναφερομένων στο νόμο στοιχείων της παραγωγής προϊόντων από τα υφιστάμενα ξυλώδη φυτά, της συμβολής στη φυσική και βιολογική ισορροπία και της εξυπηρετήσεως της διαβίωσης του ανθρώπου στο φυσικό περιβάλλον και είναι απορριπτέος ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως.

11. Επειδή, αλυσιτελώς προβάλλεται ότι η επίδικη έκταση δεν είναι δημόσια αλλά ιδιωτική, εφόσον το μέτρο της αναδασώσεως επιβάλλεται υποχρεωτικώς, όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις που τάσσονται από το Σύνταγμα και τον νόμο, ανεξαρτήτως του χαρακτήρα της εκτάσεως ως δημόσιας ή ιδιωτικής.

12. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη είναι πλημμελής διότι η επίδικη έκταση θεωρείται νομίμως εκχερσωθείσα και νομίμως καλλιεργούμενη δυνάμει του άρθρου 46 παρ. 10 του ν.δ. 2501/1953 (Α' 200), στο οποίο ορίζονται τα εξής: «Ιδιωτικά δασικά εκτάσεις εκχερσωθείσαι και καλλιεργηθείσαι άνευ αδείας της Δασικής Αρχής υπό των ιδιοκτητών των κατά την εμπόλεμον περίοδο και μέχρι της 1ης Ιανουαρίου 1950 θεωρούνται ως νομίμως καλλιεργούμεναι, αι δε μέχρι τούδε εκδοθείσαι απαγορευτικά της καλλιεργείας διατάξεις καταργούνται». Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, εξακολουθούν να υπάγονται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας ιδιωτικές εκτάσεις, οι οποίες σε αεροφωτογραφίες προγενέστερες του έτους 1945 είχαν δασικό χαρακτήρα και εκχερσώθηκαν μεταγενεστέρως, καθόσον σκοπός του νομοθέτη ήταν η προστασία των δασωθέντων, κατά τη διάρκεια του πολέμου, της κατοχής και του επακολουθήσαντος εμφυλίου πολέμου, ιδιωτικών αγρών και όχι η αποδέσμευση από το καθεστώς προστασίας των εκχερσωθέντων κατά την ίδια περίοδο δασών (πρβλ. ΣΕ 4454/2010 επτ.). Εν προκειμένω, εφόσον όπως προεκτέθηκε η επίδικη έκταση στις Α/Φ των ετών 1937 και 1938 εμφανίζεται καλυπτόμενη από δάσος αειφύλλων-πλατυφύλλων, δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της ανωτέρω διατάξεως και πρέπει, συνεπώς, να απορριφθεί ως αβάσιμος ο περί του αντιθέτου προβαλλόμενος λόγος ακυρώσεως.

13. Επειδή, προβάλλεται ότι η επίδικη έκταση, έχουσα εμβαδόν 2.350,00 τμ, ήτοι μικρότερο από 0,3 εκτάρια, δεν μπορεί να θεωρηθεί δασική, κατά την έννοια του άρθρου 3 του ν. 998/1979, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3208/2003 (Α' 303). Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος, προεχόντως διότι κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης πράξεως δεν ίσχυε ο προαναφερθείς ν. 3208/2003, ο οποίος δημοσιεύθηκε στην ΕτΚ την 24.12.2003. Εν πάση δε

περιπτώσει, εν προκειμένω, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου (βλ. ανωτέρω), η επίδικη έκταση συνορεύει με δασικές εκτάσεις και, συνεπώς, δύναται, κατ' αρχήν, να αποτελεί τμήμα δασικού οικοσυστήματος.

14. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου που εκτίθενται αναλυτικώς ανωτέρω, και ιδίως από τις σχετικές εκθέσεις αρμοδίων υπαλλήλων του Δασαρχείου Καπανδριτίου, που συνετάγησαν βάσει φωτοερμηνείας αεροφωτογραφιών, προκύπτει ότι η επίδικη έκταση τα έτη 1937 και 1938 εκαλύπτετο από δάσος αειφύλλων-πλατυφύλλων, σε ποσοστό 60%, όπως και οι όμορες της νοτίως και βορείως, εκχερσώθηκε δε μεταξύ των ετών 1938-1945. Υπό τα δεδομένα αυτά, εφόσον, δηλαδή, προκύπτουν το είδος και το ποσοστό της δασικής βλαστήσεως της επίδικης εκτάσεως προ της εκχερσώσεώς της, η προσβαλλομένη απόφαση, με την οποία η δασική αυτή έκταση κηρύσσεται αναδασωτέα, είναι νομίμως και επαρκώς αιτιολογημένη, είναι δε αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου προβαλλόμενοι λόγοι ακυρώσεως.

15. Επειδή, η πράξη, με την οποία κηρύσσεται η αναδάσωση, κατ' εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων του Συντάγματος και του ν. 998/1979, δεν εκδίδεται κατά διακριτική ευχέρεια, αλλά αποτελεί δεσμία ενέργεια της Διοικήσεως. Είναι, συνεπώς, απορριπτέος ο λόγος ακυρώσεως ότι η προσβαλλόμενη πράξη εκδόθηκε κατά κατάχρηση εξουσίας.

16. Επειδή, συνεπώς, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στον αιτούντα τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου, που ανέρχεται σε τετρακόσια εξήντα [460] ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 28 Σεπτεμβρίου 2010 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στις 18 Ιανουαρίου 2012

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος Η Γραμματέας Αγγ. Θεοφιλοπούλου Π. Μερτζανάκη.

Ο Προεδρεύων Σύμβουλος Η Γραμματέας Ν. Ρόζος Π. Νικολοπούλου Α.Σ.